

THE LUTHERAN

UNIVERSITY HERALD.

No. 1

Tacoma, Wash., Jan. 10, 1893.

Vol. III.

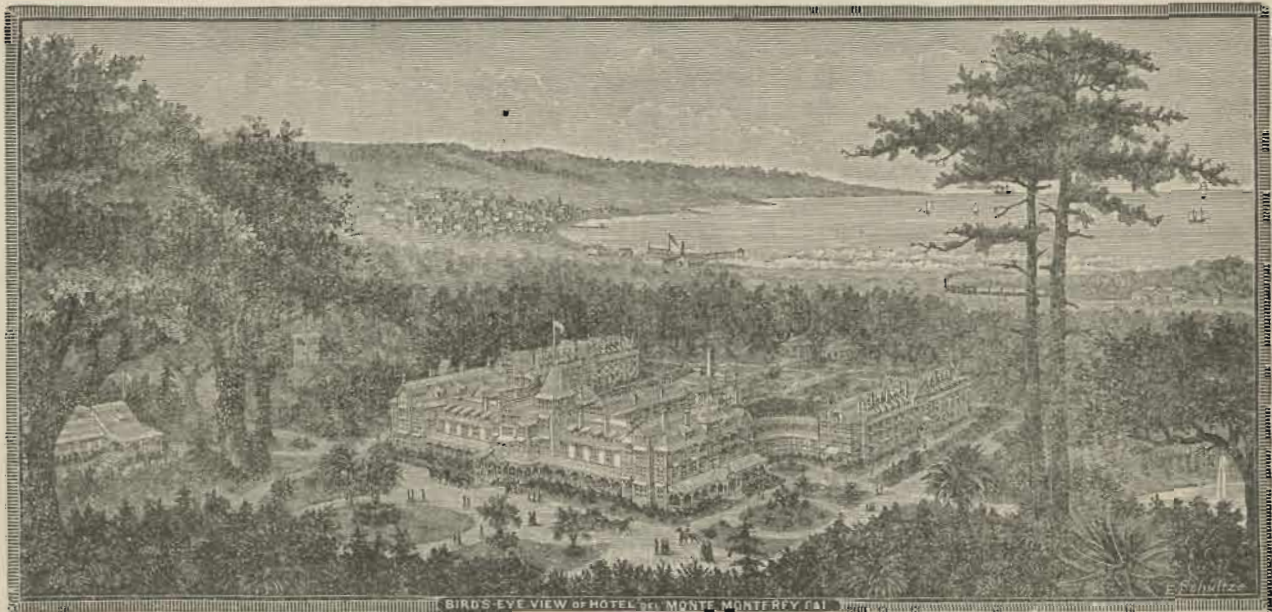
Ned Nytaar.

(N. Munch.)

Den blege Nytaars-Sol nu atter hæver
Sit tunge Dje over Fjeld og Dal,
Og alt paa Jorden i Forventning hæver,
Om hvad den i sin Fjælde bringe skal.
Hvert Folk sin Del af Aarets Vlykte træder.

De tro ved egen Kraft at sejre,
Men splittes ad i mange dunkle Leire.

Derfra de stride voldsjoint mod hverandre,
Og Lusten dirrer af den vilde Kamp.
Hvers Fane har sit Tegn, som skal forandre
Det gamle Samfund nu med Hast, med Damp.
Hver enkelt paa det hele nu vil skandre,
Hver Orm vil være Fugl og Blomst hver Svamp,
Men alle høit med Friheds-Lanken skryde
Og ingen tjene vil, men alle byde.

Hotel "Del Monte", Monterey, Cal.

Hvert Hjerte sprænge vil sin Egens Skaf,
Og over Have, over Fremtids Nye
Som vilde Sjæer Døsternes henlagre.

Hvor gaa de hen? — Ak, nogle faa kun stige
Dit op, hvor de i evig Klarhed se
Den Gud, til hvem med Værns-Tro de siige:
„Din Vilje, Fader, ikke vor lad ske!“
De fleste drages del til Verdens Rige
Og vil' ei vide mer af noget Ve:

O Frihed! Høne Datter af Guds Vilje,
Hvor er dog misbrugt nu dit høie Navn!
Du Rutte stige som en Vandens Lillie
Mod Himlens Lys, igiennem Lugt og Savn.
Og nu de dyrke Dig med Blod paa Tilje,
De ville gjøre Dig til graadig Navn.
Og alle Lyfter, som fra Røret stamme,
De ville adle med din rene Flamme! —

Dog, Gud ske Lov! — den lade sig ei franke,
Dens Brænge-Billed' luv de føre frem.

Snart maa de se, det er kun Trældoms Bænk,
Ei Friheds Javn, som vil omslutte dem;
Ved i Materien sig dybt at sænke
De tabe just den sande Friheds Hjem.
Thi kun i Aand og Sandhed vil den dyrkes
Og kun i Tro og Lydighed bestyrkes.

Vort Hjem er fjernt vel fra den gamle Scene,
Hvor Kampen rased' stærkest mod al Tro.
„Den frie Tantes“ Sæd, som giver Stene
For Brød, endnu ei trives i vort Bo.
Dog flyde Frø-Korn fra Gist Træets Grene
Og hen til os, de i det skjulte gro;
For falske Frihed og hos os man sværmer,
Og truende den vilde Hær sig nærmer.

Dog, lad kun Nytaars-Solen stjer stige —
Vi frøgte ei dens dunkle Taage-Slør.
Vi ved, bag dette lever dog Guds Rige,
Og han, der styrer alting nu som før,
Han, som har gjort et Menneske sin Vige,
Han, som har aabnet alle Raadens Dør,
Vort Fædreland, det dyreste, vi kjender,
Vi lægge trostigt i hans Fader-Hænder.

De hellige 3 Konger.

Nette at de vise fra Osten var Konger og at der var 3 af dem, er ikke grundet i Guds Ord, men er et gammelt Sagn, som oplyste Kristne ikke bygge meget paa. Men Bibelens Beretning om de vise fra Osten er meget vakker og opbyggelig. Ogsaa dette lille Stykke af Bibelen viser hvorledes Guds Ord er, som Augustin siger, en saadan Strøm, hvori Elefanten kan sømme og Kammet vade. Her kan den lærde og fornemme grandske og randsage, hvem disse vise var, hvor de kom fra og hvorledes det havde sig med hin Understjerne, samt øve sig i lig hine vise at finde Jesubarnet. De maa have været mægtige og fornemme, siden de henvendte sig til Herod:s for at faa Underretning om Barnet.

Denne Historie viser ogsaa, hvorledes Herren end ikke i de fjerneste Hedningelande har ladet sig uden Bidnesbyrd og at ingen skal forgjæves søge Herrens Frelser, for skal de livløse Skabninger afsted som Sendebud og Veivisere.

De vise sige: Vi har seet hans Stjerne i Osten. Det maa have været et eiendommeligt Lys lig en Stjerne som skred foran dem og viste Veien. Paa en eller anden Maade har det været dem klart, at det var Messias's Stjerne og at den førte dem til ham. Hadde det været en almindelig Stjerne høit opp: i Verdensrummet, da havde de ikke saa bestemt kunnet se, hvorledes den netop gif foran dem og stod ovenfor Stedet, hvor Barnet var. Nogle af de gamle Kirkesædrene mene, at dette var Stjernen, som Beliam spaaede om, men i hui Spaadom kalder han jo Messias selv en Stjerne, ligesom Johannes kalder ham Lyset.

Om denne de vises Stjerne skriver en Platoniker (Discipel af en Hedning Plato) Chalcedius saaledes: Der er ogsaa en anden helligere og agtværdigere Historie, som lader en Stjerne vise sig og bebude, ikke Sygdom og Død, men den hellige Guds Komme til Verdens og Menneskets Frelse. Da Kaldeærnes virkelig vise og i Jagttagelsen af Hirn: alleg merne vel øvede

Mænd under Vandring om Natten havde seet denne Stjerne, da siges de at have søgt den uhlige aabenbarede Gud, (recentem ortum Dei) og da de havde fundet hin barnlige Majestet skal de have tilbedet og ofret Gaver passende saa stor en Gud. Og vi er komne for at tilbede, heder det, det er, derfor er vi komne at tilbede ham som Gud og Verdens Frelser."

Men Gud lod hin Stjerne for en Tid forsvinde for at Jerusalem's Indbyggere skulde blive raadspurgte, hele Sagen blive dem, hele Folket og al Verden bekendt ved en herlig Aabenbarelse, ved de vises enstemmige Bidnesbyrd, ved Understjernen og ved Skriftens Udsagn, stadfæstet af Konge og Jøder, hoortil ogsaa kom Tyrannens forfærdelige og uhorste Grusomhed, hvorved utvivlsomt alle disse Ting blev bekendtgjort og hørt vidt og bredt og herved blev der reist et Monument og Minde om Messias' Fødsel. Her blev den trædske Slange Djævelen grundigt greben i sin Trædsfhed. Han havde nok ogsaa seet Stjernen og vidste hvad den skulde bethoe. Derfor sætter han sin Trap i Bevægelse med Uhyret Herodes i Spidsen og mener, han nok skal standse Guds Riges Komme. Men, nei Tak, dit Raseri bringer mange unges Sjæle til Gud og deres Frelseres Fødsel blir kraftigt forkyndt, men vi Kristne skal fortsætte med at udbrede i al Verden Budskabet om Frelserens Fødsel og Komme til alle Menneskers Forløsning. Derfor fejres jo i vort Samfund Hellig 3 Kongersdag i Regelen som en Fest især for Missionen. Og de gamle Menigheder gjør vel i at betænke sine mange Landsmænd, som mange Steder maa leve uden det glade Budskab om deres dyrebare Frelser, som kom til Verden for at gjøre Syndere salige.

Ved Hellig 3 Kongersdags Tid er det, at vore Skolers Ungdom atter samles igjen til sit Arbejde paa Skolen efter en glædelig Juleferie. Da er det godt, at de opflammes til lig hine virkelig vise fra Osten baade selv at ofre den uhyrdte Konge sit Arbejde, sine Gaver og fremfor alt sit Hjerte og saaledes forberede sig til hele sit Liv igjennem, hvad Livsstilling de ellers nu uddanner sig for, at være levende og virksomme Kristne, der ikke skammer sig for Gud eller hans Evangelium.

Unitarierne.

Djævelens førstefødte Søn kaldte Apostelen Johannes Stifteren af det Parti, som denne Gang skal omtales. Unitarierne fremsiod nemlig paa Apostelens Tid. Han arbejdede og kæmpede mod „Fordærvsens Søn“, men, som man siger, „Ukrud forgaar aldrig“.

Cerintus var det egentlige Navn paa den Mand, som lagde Spiren til Unitariernes Være. Han levede i Lilleasien. Cerintus lærte, at der var ifkun een Gud, og derfor paa-stod han, at Kristus ikke kunde være Gud, og Gud heller ikke Menneske. Derom snakkede han nu efter sin Fornuft og sagne, at som han tænkte derom, saaledes maatte det ogsaa gaa til og være.

Men nu er der en treenig Gud, een i tre, og tre i en, og denne Artikel om den hellige Treenighed er den høieste

Artikel i Kirken Men den er ogsaa stik imod den menneskelige Fornuft, hvorfor Verden holder alle dem for at være vanvittige, som prædike eller tro saadant (Luther). Derfor har denne Artikel, som dog saa klart er afhandlet i Skriften, altid været heftigt angrebet, og derfor har, som Historien bevidner, den hellige Evangelist Johannes til denne Artikels Stadfæstelse maattet skrive sit Evangelium. Som bekendt kaldes Johannes Kjærlighedens Apostel; men den sande Kjærlighed hader Vogn og styr Bildfarelse. Da saaledes Evangelisten en Dag gik paa Gaden, som ogsaa Cerinthus ham imøde, men Johannes hilfede ikke, hvorfor Kjærtteren gik op til ham og med sødladen Stemme tiltalte ham saaledes: „Det er mig, kjender De ikke Cerinthus?“ Apostelen vendte sig og sagde: „Jo, jeg kjender dig, du Djævelens førstefødte Søn.“ Saaledes vidste Kjærlighedens Apostel at vise Fornegteren af Jesus, Guds Søn og derfor sand Gud, fra sig og hen til Djævelen, Vognens Fader. I sit andet Brev raader han sine Medkristne til ikke at modtage Gudsdoms Fornegtere i deres Huse og byde dem velkomne (v. 10); thi dermed gjør de sig delagtig i deres onde Gjærninger (v. 11). Man fortæller ogsaa, at Apostelen Johannes med nogle af sine Disciple engang gik ind i et offentligt Bad; men da han blev var, at Kjærtteren Cerinthus ogsaa var der med nogle af sine Tilhængere, blev han ikke der længe, men sagde til sine Venner, at de ifømt skulde gaa ud igjen med ham og ikke forblive blandt Gudsbespotterne. De adlød og skyndte sig ud med ham. Saaledes var den „Discipel, som Herren elskede.“ Det er ikke at undres paa, om Unitarierne ikke har sunderlig tilovers for Johannes Evangelium, og hans hellige Epistler. De negter endog, at Johannes Evangelium og II Brev er egne. De skjønner med djævelsk Klogskab, at dette er den eneste Maade at komme fra det paa; thi det nævnte Evangelium er jo netop skrevet, „forat I skulle tro, at Jesus er Kristus, Guds Søn, og at I, som tro, skulle have Livet i hans Navn“ (Joh. Ev. 20, 31). — Efter Apostelens Død fik Fornegterne af Kristi Gudsdom en ivrig Forkjæmper i Arius, han vakte de saakaldte kristologiske Stridigheder, som endte med, at Arius blev dømt som Kjætter og Branglærer. Skriftens Være om Treenigheden, Kristi og den Helligaands sande Gudsdom er nedlagt i det nicænske og i det athanasianske Symbol, som begge hører til vor Kirkes Bekjendelser. Dog blev ikke den forpante Branglærer ganske udryddet paa lange Tider, og paa Reformationens Tid dukker der atter op en Del Vognere med de samme gamle Paastande, hvorfor vi finder, at Luther i sine Prædicationer paa Trinitatis Søndag udførligen imødegaaer disse Fornegtere og udaf Skriften beviser, hvad Fædrene slog fast som urhyggelig Sandhed allerede paa Kirkemødet i Nicæa 325 og senere i det athanasianske Symbol.

De fleste kom nu fra Italien. De dreves bort fra Schweiz og vendte sig da til Polen, Ungarn og Siebenbürgen, hvor de fandt Beskyttelse hos Fyrster og Adelsmænd. 1563 begyndte de at samle og organisere sig. Valius Socinius og hans Slegtning Faustus Socinius var især virksomme med dette. Efter disse to Mænd blev de da kaldt Socinianere. Rakau blev deres Hovedsæde, og der blev den unitarisk-socinianske Kathekismus udgivet 1605. Næst før udkom en anden Bog: „Undervisning om de fornemste Hovedstykker i

den kristelige Religion.“ Deres „Menigheder“ blomstrede nu i lang Tid; men 1648 blev de udrivne fra Polen. I Siebenbürgen har der holdt sig unitariske Menigheder indtil denne Dag. Den unitariske Branglære kom tidlig til England, men fik liden Udbredelse paa Grund af en streng Lov mod Socinianere og Unitarier. 1813 blev denne Lov ophevet, og de kunde da organisere. Men alligevel var der en og anden, som ogsaa før nærede unitariske Grundfætninger og gjorde dem gjældende f. Ex. John Priestley. Han var ogsaa en ivrig Talsmand for Revolution, hvorfor han maatte flygte til Amerika 1794. Men allerede 10 Aar før havde Prædikanten Freeman i Boston dannet et Selskab. De unitariske Bildfarelser fandt ganske hurtig Indgang blandt Congregationalister og Baptister. En Del af de første lærte Guds Treenighed, andre negtede den. Dog levede de en Tidlang fredelig sammen og byttede endog Prædikestole. Senere skilte Fornegterne af Treenigheden sig ud og dannede eget Samsfund: de unitariske Congregationalister. De har ingen særskilt Troesbekjendelse, men de holder sig til deres fornemste Skribenter f. Ex. Channing, hvis samlede Skrifter uddeles frit, især til Theologer og theologiske Studerende.

De fornægter Treenigheden (deraf unitarier, af unus, een, og unitas, Enhed), Skriftens Være om Aevensheden, om Kristi Gudsdom, om Forløsningen ved Jesus Kristus og de evige Hævedesstraffe. Unitarierne er altsaa afgudiske Gudsfornegtere og udenfor Kristi Kirke. Sfr. Apologien til den Augsborgske Troesbekjendelse, Artikel 1. — Indsenderen ved saaledes, at vor Landsmand Hr. Janson, som er Unitarisk Missionsprest blandt Morserne i Minneapolis, har prædiket over flere Afsnit i Koranen, Mohammedanernes og Tyrkernes Bog, istedenfor over Steder i Bibelen. — Unitarierne vrager og antager af Bibelen efter egen Smag og Behag. Rigtig nok beraaber de sig paa den „videnskabelige Kritik“ og Videnskaben i det Hele. Men Gud bevare os baade for deres Kritik og Videnskab. Det hele er bare dristige Paastande, Paasund og Gjetninger. Naar man stopper en af deres Vogne tilbage, saa er de straks færdige med en ny. Deres Forkastelse af store Dele af den hellige Skrift er godtgjort ved slaaende Grunde at være uberegtiget, men hvad gjør det? „Folk tror helst hvad de selv vil,“ siger Julius Cæsar, og da de ikke vil tro paa Kristus, saa ved vi, at Vantroen er opfindsom og klogtig som ingen anden. Ikke desto mindre har Unitarierne faaet flere tomme Kirker i England; endst Fodfæste har de i Amerika, men deres Time slaar velb og saa snart her. „Falskhed slaar sin egen Herre paa Halsen.“ Hr. Janson klager over liden Fremgang, skjøndt han baade er Digter, udmærket Forelæser og dygtig Taler. Ved sine Skrifter har baade han og mange af hans Vægfindere kastet Blaar i Vinene paa den uvidende, men trostydige Almuesmand og den „dannede Uvidenhed“, der dog ofte er Tritænkter for at dække sit private Liv. — Hr. Janson er nu forresten blevet Spiritualist, som bare er et Par Skridt videre; Spiritualisterne fastholder nemlig alle Unitariernes Bildfarelser, dernæst paastaar de, at de har Omgang med Aandeverdenen og kan tale med afdøde Mænd og Kvinders Sjæle eller Aander. Disse Aanders Aabenbarelser er da Kilde, Regel og Rettefnor for deres Være og Levnet. Lste betragter de sig selv som Aander og Sendebud fra Aandeverdenen

Til vore Venner, som ved sig i Gjæld til vor Skole her ved Tacoma,

vil vi gjerne faa tale lidt frit allerede nu ved Aarets Begyndelse, og naar de faar høre og overveie Sagen, haaber vi man ikke vil tage vor Henvendelse ilde op. Det, som vi denne Gang maa fremlægge for eder, er denne Bøn: Kan I straks hjælpe os med nogle Penger?

Vi har solgt eder en Del Eiendom, der tilhører Skolen og som vi tror er værd den Pris, som er sat paa den. Pengene anvendes til Opførelse af den Skole, som ogsaa skal høre eder og alle andre til, der er interesserede i denne vigtige Sags Fremme. De som forestaar og driver Arbeidet anser sig kun som Arbeidere og Tjenere for samme Sag, som I ønsker at faa fuldført. Men nu er vi atter i ikke saa liden Nød, som vi endnu slet ikke ser nogen Udvei ud af, men I kan være Midler i Guds Haand til at redde os ud af stor Bekymring. Vi haaber at ikke mange af eder var sat til at seire den glædelige Jul under saa trykkende Naar, som vi. Lidt før Jul var Taget paa Bygningen nogenlunde færdigt, saa vi kunde standse næsten alt Arbeide den mørkeste Del af Vinteren, men vi kunde ikke udbetale Arbeiderne alt deres Tilgodehavende, for vor Kasse var tom. En Del Regninger for Materialier maatte ogsaa staa hen ubetalte, ligesledes nogle hundrede Dollars af anden forfalden Gjæld. Straks efter Nyt-aar skulde ogsaa en Sum af \$500 for Tinarbeide og Tag-render betales. Hidtil har vi, Gud ske Tak, været saa lykkelige at betale især Byggematerialier og større Kontrakter punktlig til den Tid, som var lovet, men nu saa det mørkt ud. Vi gruede meget ved Tanken paa, at en kirkelig Korporation skulde blive næstrettelig. Dette maa anses for langt værre og virker mange Gange skadeligere end, om andre Folk ikke kan møde sine Forpligtelser. Og dette gjælder især, naar Forpligtelsen hviler paa en Prest. Prester anses nemlig i Regelen for daarlige Forretningsfolk. Og naar de er det, saa faar omtrent hele Kristenheden Skyld og Skam derfor. Skulde vi nu blive en Aarsag til dette? —

Den 20de Januar maa vi ogsaa paa en eller anden Maade „settles“ en Gjæld paa otte tusinde Dollars. Og hvor skal Pengene komme fra i denne knappe Tid og vi havde nær spjot til „her i Orkenen“.

Vi havde nok ibetids været ude og forhørt os efter Penger hos nogle, som vi troede kunde og vilde skaffe os det fornødne, men just Dagene før Jul fik vi fuld Vefsed om, at intet var at faa der, at de Udveie vi havde fundet paa og lovet os meget af var stængt, haabløst stængt. Hvorledes skulde det nu gaa? Skulde vi blive en Aarsag til at Guds Navn spottes, medens vi dog var satte til at ophøje og forherlige hans Navn? Med disse trykkende Tanker og ængstelige Aelster feirede vi Jul, saa godt vi formaade.

Dog vi haaber, det ikke var mange af vore Brødre, som maatte sidde i saa trange Naar i Julen. Men nu, Brødre, hvad vil og kan I gjøre for os? Kan I ikke betale eders Potter som er kjøbt af os straks og hjælpe til, at andre kjøber for Kontant eller laaner os noget?

Mange vil maaske svare: Vi kan ikke gjøre det uden at laane Penge selv en Stund. Men vil Du ikke være saa smilgjøre det da, for at en god Sag ikke skal lide Skæbne?

Det Beløb, som den enkelte da maa laane, blir ikke saa stort, at det vil skaffe nogen stor Bekymring. Og om saa var, vil Du ikke hjælpe os en Stund ogsaa med Bekymringen, som vi længe har maattet bære for at faa dette Arbeide til at gaa fremad. Mange vil uden Tvivl sige til os: Hvorfor bygger I saa meget og saa snart, og hvorfor paatager I eder jaadanne Forpligtelser o. s. v.? Herpaa kunde svares mangt og meget, der vilde blive ligejaa vaaskelig at komme fra for andre som for os, der ligejaa gjerne som nogen anden ønsker at løsrive os fra disse Forpligtelser og gadelig lode aldrig mer at paatage os noget lignende igjen, d. r. som det gaar an at handle efter eget Behag og Tilbælighed.

Men hvorfor skulde vi ikke bygge just nu og paa den Maade, som vi bygger? Naar skulde vi faa Penger liggende færdig for en Bygning som denne? Har vi Tid til at vente derpaa? Tør ikke Kirken vove noget for sin Herre og hans Sag? Er det blot Verden og Mammonstrælle, som skal og tør trække Vælsler paa Fremtiden for at vinde noget derved eller er det blot til Opnaaelse af jordisk og legemlig Binding, de Kristne kan vove noget og bør sætte sig i Gjæld fordi deres Børn ikke kan vente, indtil Far har faaet hver Dollar til at betale den Farm eller det Team, som trænges, for at Børnene ikke skal gaa ledige og blive uduelige? Ser man da ikke, at det hæfter, at Herren forforter disse Dage, at det nu maa gaa med i vore Fart? Det hele Israel har ikke Tid til nu igjen at tjene op de Spløkar og Guldkar, som de trænger til Reisen og som de i Virkeligheden allerede havde fortjent. Ægypterne faar heller laane dem bort og vaage paa enten de behøver dem mere eller ikke. Sølv og Guldet hører Herren til. Han tager Riget fra hvem han vil og giver det ogsaa til hvem han vil. Det har han bevist mange Gange. Han gjør det endnu. Hidtil har han tydeligt bevist os, at han ikke vil bestjæmme vore Forventninger, men netop befordre Sagen bedre og anderledes end vi havde tænkt. Den Gjæld, som vi har stiftet og agter at løste, skal nok blive ærligt betalt, om Verden staar saalænge. Men naar vi synes Gjal den blir altfor stor vil vi troste os med, at Ægypterne ikke fik noget Brug for sine Guldkar. Vi skal i hvert Tilfælde passe paa dem og bruge dem i Herrens Tjeneste.

Derfor beder vi, kjære Venner, bring os nogle Penger, selv om Du maa laane dem for en Tid. I vil ingen Skade lide derved og en god Sag vil fremmes ved eders Penger. Sagen er ikke vor, men Herrens og eders.

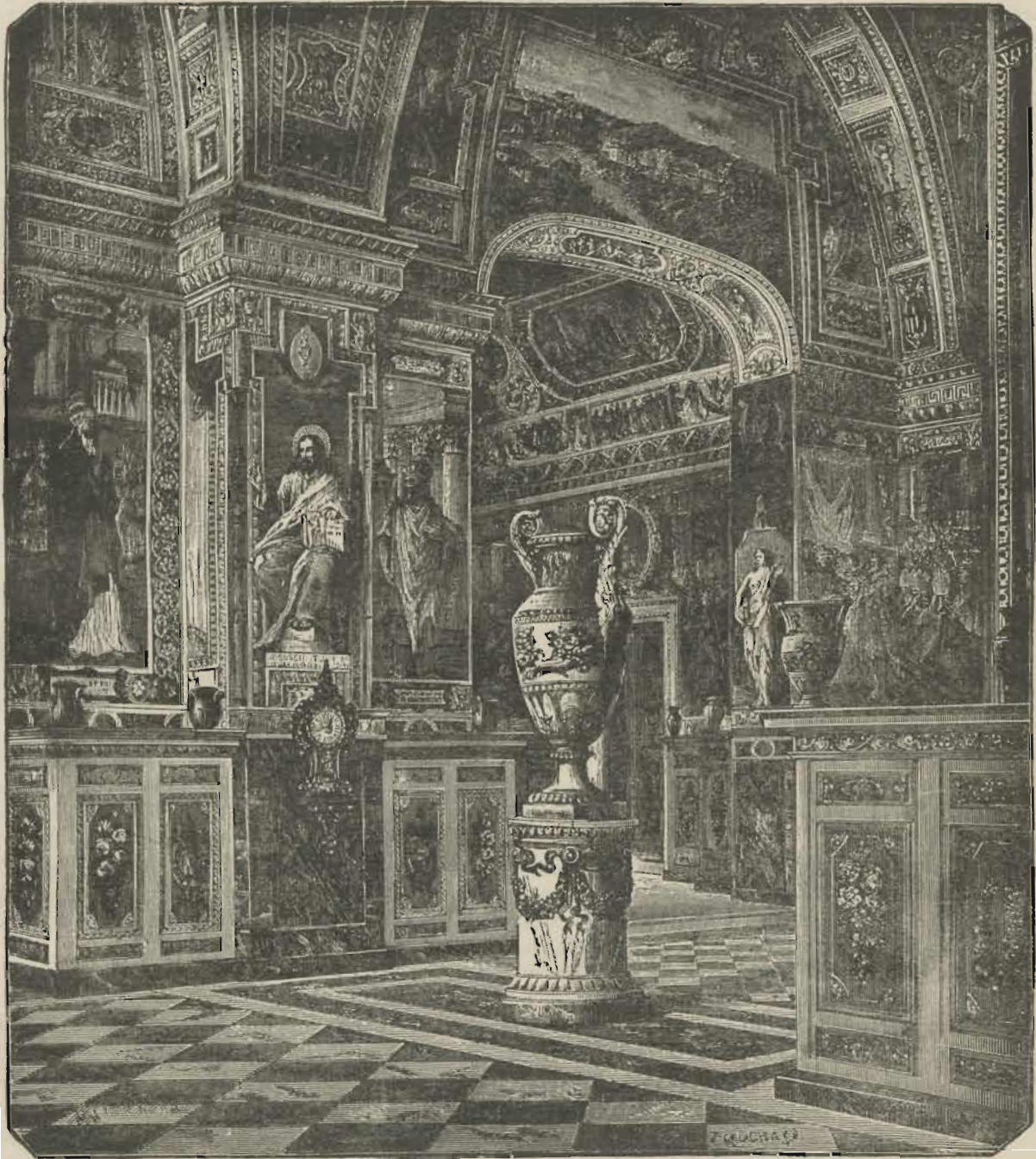
Køber derfor Pengeasjnet og fremsender det thi Herren har det behov og det nu med en Gang. Her beder vi ikke om at samle os et Viggendesår, et Hund, som der ikke er øjeblikkelig Brug for. Her kommer dine Penge med en Gang til Nytte og direkte Brug for Guds og dit eget Arbeide. Herren vil, vi skal overgaa andre i gode Gjærninger. Det er Menneskene godt og nyttigt.

Tak for det gamle Aar.

Kjærtelig Tak vil vi frembære til alle Brødre og Søstre, som paa en eller anden Maade har staaet os bi under Arbeidet her. Der er mange, som trolig har hjulpet os ved at bidrage

til Missionsskassen og ved at sende Penger til vor Skolebygning. Enten det var ved Kjøb af Skolens Eiendom eller man sendte os Penger som Gave, saa var det en Hjælp til Missionens hellige Sag blandt vore Landsmænd herude. Derneft tror vi der er mange, som har hjulpet os med sine

Sagen. Disse vil vi ogsaa takke og bede dem om fremdeles at erindre Arbejdet, og heller ikke glemme at takke og prise Herren for al hans Velsignelse og Naade. Et godt Nytaar tilpustes alle i Jesu Navn.

Fra det indre af Vatikanet i Rom.

troende Forhøener. Det vil vistnok være saa, at de som virkelig beder af Hertet nok ogsaa vil arbejde altsaa sende lidt Hjælp til den Sag, som ligger dem saameget paa Hjerte, at de beder Gud fremme Sagen. Dog kan enkelte være saaledes stillet, at de ikke har Kæmper Udruge, men har dog bedt for

Vatikanet i Rom.

Ved "Vatikanet" forståes ikke en enkelt Bygning, men en Samling af Bygninger, beliggende paa en af Roms Høje og optagende et Fladerum af 1200 Fods Areal og 1000

Fods Brede. Det er opført paa et Sted, hvor forbum den grusomme Neros Hæve laa.

Sin Oprindelse skylder Vatikanet en Biskop i Rom, som i Begyndelsen af det sjette Aarhundrede opførte en beskedent Bolig paa dette Grundstykke. Omtrent Aar 1160 ombyggede Pave Eugenius den efter en storartet Maalesiok. Fra Aar efter overlod Innocens den anden det hele Anlæg til Peter den anden, Konge af Aragonien. Da Clemens den femte paa den franske Konges Opfordring i Aaret 1305 flyttede Pavesædet fra Rom til Avignon, blev Vatikanet liggende vansket for mere end 70 Aar.

Udriig saasnart var den ældre Orden med Pavesædet imidlertid paany blevet indført, Aar 1376, forinden Vatikanet blev sat i god Stand og atter udvidet. Først efter denne Tid var det da ogsaa, at det blev anseet som Pavernes faste Palads og egentlige Residens. Og da den ene af dem efter den anden spjede nye Bygninger til samt lidt efter lidt berigege det med alle slags ældgamle Sager, Billedstøtter, Malerier og Bøger, blev det tilslut Verdens rigeste Stakkammer i saa Henseende.

Som Eksempler paa Rigdommen af disse Kunstsatte tjene følgende Oplysninger:

Vatikanets Bogsamling paabegyndtes for 1400 Aar siden. Den indeholder mere end 40,000 haandskrevne Dokumenter alene. Vatikanets uhyre Bygninger ere fyldte med Epiler og Billedstøtter, der ere udgravne af Roms Ruiner, af Malerier fra de hyperlige Mesteres Haand samt af Medaljer og Kariteter af næsten alle Slags. Antallet alene af de i selve Rom udgravne Støtter beløber sig til over 70,000.

Paa hvilken Del af Jordfloden begyndte Aaret 1893 først?

Dette tør være et Spørgsmaal, som maaske ikke en eneste af *Heralds* Læsere har tænkt paa, men som dog har adskillig Interesse ved sig.

Sæt, t. Eks., at vi havde fejret Nytaar med vor ærede (?) Ven, Keiser Wilhelm, i Berlin. Medens vi der hilsede det nye Aar velkomment Kl. 12 om Natten mellem den 31te December 1892 og den første Januar 1893, havde man i New York endnu 6 Timer tilbage af det gamle Aar, ja, Uhret i *„Heralds“* Trykkeri vilde kun have peget paa 3 om Eftermiddagen. Men havde derimod med en god — en meget god — Sikkerhed kunnet se i den modsatte Retning — altsaa mod øst — vilde vi t. Eks., med Forundring have fundet Viserne paa Taarn-Uhret i Sidney, Australien, at pege paa Kl. 9, om Morgenen den 1ste Januar. Ved saaledes, i Tanskerne, at være blivne ved med at gaa vest og øst rundt Jordfloden, maatte vi jo et bestemt Sted være komne til et Mødepunkt. Og derved opstaar der en Vanskelighed, ei blot med Hensyn til Timer, men, som vi snart skulle se, ogsaa i Dato.

Den Art og Maade, hvorpaa Verne i det store Ocean regne sine Datoer, afhænger ene og alene af den Omstændighed, hvorvidt samnes Nybyggere kom øst- eller vestenfra. Saaledes kom Portugiserne og Hollænderne paa sine Opda-

gelsesrejser rundt det gode Haabs Fjorberg, altsaa vestenfra, medens Spanierne kom østenfra, nemlig gennem Magellan Strædet. I det de nu t. Eks. paa Molukkerne bleve Naboer, vare Spanierne en Dag tilbage i Tiden, saaledes som det virkelig er Tilfælde med Macao paa den kinesiske Kyst og Manila paa Phillippinerne, der kun ere $7\frac{1}{2}$ Længdegrader — altsaa ikke fuldt en halv Time — skilte fra hinanden, men dog i sin Tidsberegning have en Forskjel af 24 Timer. Sønd- wicks, Selskabs- og Venskabs-Verne, Marianerne, Karolinerne og Phillippinerne have amerikansk Tidsregning, hvorimod Australien, New Zealand og de hollandske Øer i det malaiske Arkipel have bibeholdt den europæiske. Da saaledes Skillelinien mellem de to Tidsregninger er alt andet end lige, kan en Forskjel af endog to Dage opstaa mellem to hinanden saa nærliggende Steder. Men paa Spørgsmaalet: Paa hvilken Del af Jordfloden begyndte Aaret 1893 først? bliver det med denne Kundskab da ogsaa let at finde Svar, nemlig dette, at Aaret 1893 begyndte først paa New Zealand; eller, for at give et end nyere Svar: paa Den Chatech — der bl. v. den første Nytaarshilfen udvekslet!

Hotel „Del Monte“, Monterey, Cal.

(Uddrag af en Reisebeskrivelse over californiske Viststeder.)

— — — Saaledes ankomme til Monterey — eller rettere jagt til Hotel del Monte, thi saalangt gjælder for det første kun vor Bestemmelse — stige vi af ved Stationen 1 Mi paa denne Side af Byen og lade os i godt Selskab — alene resiterer man neppe at blive — kjøre op den fem Minuters Spadsfergang til selve Hotellet. Over allerede den korte Tur meget, og sidder end Hovedet fuldt af Forventning om, hvad man der vil faa at se, er der neppe nogen, som ikke vil tilstaa, at det første Indtryk af denne ligesaa omfattende, som elegante Bygning endog overtraf hans Forventning, ligesom det vistnok ogsaa af enhver vil tilstaaes, at dette første overvættede gunstige Indtryk ved nærmere Besigtelse i d- vendigt ingenlunde svæktes, men behageligen bekyrtes, indtil man sammenflutter alle sine Følelser i den ene Tilstaaelse: „Et saa herligt Sted maa jeg bekjende aldrig før at have seet!“

Forinden vi gaar over til en nærmere Besigtelse af selve Hotellet og dets Omgivelser, bedes Læseren velvilligen at orientere sig ved Hjælp af Illustrationen paa første Side, som i Fugleperspektiv fremstiller for os Monterey Bugt og Omegn. Fra Odde til Odde er der omtrent 28 Mile, og da Vandet fra at være ganske grundt lidt efter lidt bliver dybere, indbyder denne Bugt som saa andre Steder for aldre som Børn til et forfriskende og styrkende Bad i det store, store Verdenshav — „Stille-Havet“. Dertil kommer ogsaa, at Monterey Bugt er fortrinligt skikket til Seileture, ligesom man gennem alle Aarstider har Anledning til at adspæde sig med at fiske. Et tilgængeligt er Stranden for Hotelfgjæsterne, da den kun er nogle faa Minuters Gang fjernet.

Ved Siden af at have en for vor Kyst ualmindelig inter-
tesant Fortids-Historie udmærker Monterey sig ogsaa ved

sine storartede, som mangeartede og yndige Scenerier. Her er Ocean og Bugt, Indsø og Strøm; her er Bjerge og Høie med dybe og vidstrakte Dale; her er Kunde af Eg, Cypress, Furu, Gran og andre Træer — kort sagt, der synes intet at mangle i Naturens Omgivelser af det, som ellers pleier at afløste os vor Beundring. Men Kronen paa al denne Herlighed sætter dog det næsten uovertræffelige Klimat, om hvilket det med Sandhed kan siges, at det fra Januar til Januar ingen udpræget Sommer- eller Vintertid fremviser — det er, for at bruge de søilige Staters Beundringsprog, en uafslædig Indian Summer. Og her, vel at mærke! dømm vi ikke efter Indtryk alene, men her kunne Kjendsgjerninger selv tale, nemlig de Gjennemsnitsgrader, som en Række af Mars meteorologiske Jagttagelser have udvist. — — —

Kun sjældent fornemmes nogen kold og aldrig nogen varm Vind, og om end Taagen om Vaaren og tildels om Sommeren aflægger sine Besøg, formaar den dog ikke under disse i alle andre Henseender saa udsøgt gunstige Forhold at øve den nedtrykkende Indflydelse som paa andre Steder.

Men det er snart paatide, at vi lidt nærmere betragte, hvorledes Menneskets Indflydelse ved Smag, Opfindsomhed og fremfor alt Penge har gjort sit til at udnytte disse eien-dommelige Fortrin i Naturens Rige, nemlig ved de overordentlige Anlæg, som i 1879 af „Pacific Improvement Company“ paabegyndtes, uden endnu at være bleve helt fuldendte. — — —

Beje vi os saa Anlæggene, da skyld vi først selve Hotellet vor Opmærksomhed. At dette, hvad Arkitektur og Omfang angaar, medrette kan karakteriseres som storartet, vil endog den smukke Illustration kunne overbevise Læseren om. Inde i en Kund af Ceder, Gran og Eg hæver sig den mægtige og smukke Bygning, opført i den moderne gothiske Stil. — — —

Om hvert enkelt Værelse kan det siges, at de ere høie, luftige, lyse og rummelige, medens enkelte af Værelserne have et ganske umaadeligt Omfang og overordentligt rigt Udstyr.

— — — Dplyst bliver den samlede Bygning af Gas fra et Hotellet tilhørende og tilstødende Gasværk, medens Vandledningen, som gaar gennem hele Huset fra øverst til nederst, er lagt fra Carmel Floden i en Afstand af mere end 25 Mile; de hermed forbundne Omkostninger alene beløb sig til næsten 700,000 Dollars og viser tilfulde, hvorledes intet Hensyn er blevet taget til Omkostningerne ved det hele Anlæg. Derfor svarer ogsaa det ene til det andet helt igjennem: Elegance til Omfang, Forsiringer udenpaa Bygningen til indvendigt Udstyr.

Foruden Hoved- og Sidebygninger, findes ogsaa i saa Skridts Afstand et lidet Schweizer-Hus, hvori der er en Køgelebane, et Køgeværelse og et Udsalgsted for Cigarer og Drillevarer. Lidt længere borte er Stalden og Vognhuset; der er Plads for mere end 60 Heste, og Ordre for Kjøredesklaber sendes fra Hotellets Kontor gennem Telefon.

Som allerede nævnet, indbefatte Bygningerne og omliggende Haveanlæg et Areal af 126 Acres — hvad der dog kun er en ubetydelig Del af dette storartede Anlæg, som i det hele omfatter ei mindre end 7,000 Acres. 40—50 Arbejdere finde her stadig Beskæftigelse under Ledelse af en fuld-

endt Gartner med at anlægge og holde istand Spadser- og Kjørebane, Blomsterbed og Legeplads. Tilvenstre fra Hotellet er en liden Dam — Laguna del Rey — med Anledning til Ro- og Seiletur samt Fiskeri. Noget mere affides er en Kjørebane, og rundt omkring er der indbydende Eder under skyggende Træer for de spadserende. Og det maa isandhed siges, at man efter en Gang gennem de lange, yndige Blomsterbede og de udstrakte Kunde med deres kvægende Naturens Fred let kan henfalde i en Drømmens Hvile, som om man var henjat i et Fæ-Rige. Redtegneren heraf maa i alt Fald tilstaa, at han ingenfinde tilforn ved saa mange, saa storartede og saa behagelige Indtryk samlede i et at have trængt sig ind paa ham. Og heri ved han sig at have mange Meningsfæller. I Skrift som i Tale har det været mangfoldigen bevidnet.

Forinden vi tage Læseren videre paa vor Udflugt ville vi kun bemærke, at med alt det storartede i dette Hotelliv, der dog gaar en forunderlig Nygge gennem det alt, og at den aristokratiske Klasse vel her viser sig i sin fulde Glans, men, saavidt et kort Besøg formaaede at dømm derom, med en ligesaa behagelig, som uventet Frihed fra dens utakkelige Eder.

Dog nei, endnu ere vi ikke færdige for denne Gang! Ifandhed! vi havde nær — for efter vor Opvaagnen fra Drømmenes Verden igjen at blive hverdagslige i vor Talemaade — søglet i Rosinen i Pølsen. Vi have omtalt Monterey-Bugten Strand som fortrinlig skiftet til aabent Væd, og hvad Naturen har paabegyndt, er ved Menneskets Kunst blevet fuldt udnyttet. Badeanstalten — den er synlig paa vort Billede, helt nede ved Stranden — er dog tilfjeldt Perlen ved dette Anlægs Krone. Der er 210 Afdelingsrum — Halvdelen er for Damerne — med to Afdelinger hver, nemlig en for Af- og Paaklædning og en for Styrtebad. De ere alle nette, bekvemt indrettede og lyse, ligesom der gennem den hele Anstalt viser sig en indbydende Renlighed. For dem, som ville bade i det aabne Hav, er en lang Brügge ud i Søen med Rædværk og Trapper, medens en Tømmerflaade er stationeret i omtrent 120 Fods Afstand fra Stranden. Men for dem, som foretrakke en mildere Varmegrad, end det aabne Hav frembyder, er der bygget 4 store Badekammer inde i en rummelig Pavillon; i disse pumpes der 1,100,000 Potter Vand ind. Pavillonen er 75 Fod bred, 170 Fod lang og 20 Fod høi fra Gulvet. Hver Beholder er omtrent 36 Fod bred og 50 Fod lang, medens Dybden varierer. Den mindst dybe er 3½ og den dybeste 6½ Fod. For at fylde disse Beholdere med Vandet, som i Rør fra Søen ved Maskineri pumpes ind i Opvarmingskjæder, behøves 1 Time og 35 Minuter, medens Opvarmningen alder kræver omtrent 4 Timer. Der findes ogsaa endelig 12 private Badeværelser, i hvilke man kan saa baade kolde og varme Saltvands- eller Ferskvandsbade, saaat Hensyn er taget til ethvert muligt Dufte, men det siger sig selv, at den fulde Fornøjelse og Forfriskning kun da kan nydes, naar man i det milde Solkin tumler sig mellem de jagte Bølger. Hvad Nydelse dette er for den, hvis Barndomslyst var det friske Søbad, men som gennem mange Aar ingen saadan Anledning har havt, kan Ord ikke beskrive.

Tacoma Building & Savings Association

Spare-Bank,

Theaterbygningen Hjørnet af C og 9de Strs.

Åber daglig fra Kl. 10 til 3.

Åbnerdag fra Kl. 10 til 1 og 6 til 8 Aften.

Indbetalt Kapital \$100,000.

L. E. Post, President.

E. H. Hatfield, Vice President.

P. V. Caesar, Kasserer.

J. Le. B. Johnson, Assist. Kasserer.

Betalder 6 Procent aarlig Rente paa Spare-Indskud.

Renten krediteres kvartalsvis.

Ward T. Smith Company.

Incorporated April 10th, 1891.

Capital Stock Paid up, \$100,000.

Room 505 California Building,

TACOMA, WASH.

→ →

Ward T. Smith Co. eier og sælger alle Lotter rundt Lutheran University. Lotterne sælges for 100 Dollars pr. Lot, 25 x 100 Fod, Hjørnelotter koster \$25 extra og sælges kun i Forbindelse med de 3 nærmeste Lotter. Betalingsvilkårene er: mindst 10 pr. Ct. Kontant og 5 pr. Ct. hver Maaaned eller 25 pr. Ct. Kont., 25 pr. Ct. om 6 Maaaneder, 25 pr. Ct. om et Aar og 25 pr. Ct. om 18 Maaaneder, — eller 50 pr. Ct. første Maaaned og Resten om et Aar eller 18 Maaaneder. Er alt betalt inden 6 Maaaneder, kræves ingen Rente, ellers er Renten 6 pr. Ct. For fuld kontant Betaling gives 5 pr. Ct. Afslag (Discount) af Kjøbesummen. Recording of Deeds koster \$1.25 for nogle og 1.50 for andre; en Abstract of Title koster \$2. Glem ikke at faa disse vigtige Papirer i Orden.

Frank D. Nash,

Lawyer,

Fidelity Building,

Co. 11th & R. R. Strs.,

TACOMA, WASH.

* *

Advokat Nash har bidraget til „Lutheran University” og nu i over et Aar været vor Sagfører. Vi anbefaler ham paa det bedste, som en særdeles paalidelig og samvittighedsfuld Mand, hvem enhver trygt kan betro sine Sager til. —

THE LUTHERAN
UNIVERSITY © HERALDudkommer 2 Gange om Maaneden og
koster forskudsvis

50 * CENTS * PER * AAR.

ADRESSE:

“THE LUTHERAN UNIVERSITY HERALD”

1912 Jefferson Ave., TACOMA, WASH.

Redaktører: Past. B. Garstad og Past. P. Langjeth.

* * *

Subskribentsamlere

faar paa 5 betalende Abbonenter den 6te frit.

Send ind straks Penge for en Aargang, 50 Cents.

Sto og Støvler

til billigste Priser og af bedste Sort

hos

S. Olson, 1912 Jefferson Av., Tacoma.

Fresh Spring Stock regardless of Cost sælges nu. Gaa og se dig ud, hvad du pusser. Med med de hvide Priser,” siger S. Olson. Herald anbefaler paa det bedste.

Entered at the post office at Tacoma, Wash., as second class matter.